

**Вищий навчальний приватний заклад
«Дніпровський гуманітарний університет»**

**Комунальний заклад культури «Дніпропетровський національний
історичний музей імені Д. І. Яворницького»
Дніпропетровської обласної ради**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА. ІСТОРІЯ. КУЛЬТУРА»**

23 травня 2024 року

**Дніпро
2024**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального
приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 10 від 20 червня 2024 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова. Історія. Культура» (23 травня 2024 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2024. 157 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь працівники музеїв, культури, професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика тез охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали науково-практичної конференції можуть бути використані у практиці фахівців різних видів гуманітарної діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

© Вищий навчальний приватний
заклад «Дніпровський
гуманітарний університет», 2024
© Автори, 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лежнёва Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Дудник Олена Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Холод Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Хмель-Дунай Галина Миколаївна – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Негодченко Ольга Петрівна – старший викладач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Мірошник Андрій Дмитрович – провідний фахівець відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
-----------------	---

МОВА

Андрішко Олег. Вторинна номінація власних назв у «словничках-жартівничках»	7
Бабич Семен. Creation of Native American literary criticism in the 21 st century	10
Варакута Марина. Психологія атракції: роль мови та культурного контексту в міжособистісних стосунках	13
Гуньо Дар'я. Потенціал штучного інтелекту щодо перекладання в розвитку та навчанні	17
Зав'ялов Дмитро. Відображення у поведінці людини психолінгвістичних процесів	19
Квітинська Ліана. Культура мови і кіматика – обґрунтування необхідності культури мовлення на базі фізичних процесів.....	22
Крашеніннікова Тетяна. Комунікація та її види.....	25
Лісунова Марія. “Self”–“Other” in Formation of Modern American Literary Cannon.....	28
Лісунова Марія. Актуальні питання використання штучного інтелекту в політиці та бізнесі.....	31
Михайличенко Елліна. Вплив штучного інтелекту на безпеку інформаційних технологій та виявлення загроз	35
Моргунова Аліна. «Голос Безмовності» О. П. Блаватської як приклад унікального перекладу духовно-релігійних текстів	38
Нацюк Мар'яна. The role of multilingualism in all tools.....	42
Нежива Ольга. Специфіка термінології в англійській мові у контексті готельно-ресторанної сфери	43
Ольховий Олег. Розвиток робочої пам'яті у процесі вивчення іноземної мови.....	45
Родіна Юлія. Глобалізація і питання мови – культурно-психологічні аспекти.....	48
Руколянська Наталія. Лексика кримінально-процесуальної субмови: категоріальний аспект	50
Самойленко Катерина. Формування національної ідентичності засобами мови.....	54
Сергієнко Наталія. Мовна грамотність як ознака професіоналізму майбутнього юриста.....	57
Сугерей Данило. Машинний переклад як кризисне рішення	60
Тихий Владислав. Важливість мовної компетентності у судочинстві.....	65
Холод Ірина. Психолінгвістичні аспекти вивчення англійської мови	67

ІСТОРІЯ

Волошко Олексій. Исторична детермінованість Злуки 22 січня 1919 р.	72
Дудко Владислав. Римські допоміжні війська часів правління Марка Ульпія Траяна (98-117 рр. н.е.)	75
Дудник Олена. Життєвий рівень населення України в умовах економічної кризи 1991-1993 рр.	80
Леощенко Дмитро. Російсько-український конфлікт у контексті цивілізаційного протистояння	84
Лимар Андрій. Політичні репресії в СРСР як засіб боротьби з українською ідентичністю.....	88
Соловійов Віталій. Перебування Другої сербської добровольчої дивізії на території Катеринославщини в період I Світової війни	93
Сосновський Сергій. Військова організація та озброєння чорних клобуків	98
Сухомлин Олександр. Міський вимір трагедії голодомору: стереотипи і факти	102
Фоменко Світлана. Нові надходження філателії ДНІМ 2022-2023 рр., присвячені повномасштабній російсько-українській війні	106

КУЛЬТУРА

Алексєєв Артур. Прогреси у сфері робототехніки та їх інтеграція зі штучним інтелектом для автоматизації	109
Бакум Дар'я. Сім'я Крушельницьких	111
Галімова Анастасія. Народність як головний індикатор української православної церкви.....	115
Захарченко Марія. Вкрадені митці. Іван Айвазовський.....	121
Киян Анна. Психологічні особливості підліткового віку, особливості використання гумору підлітками	124
Корсунська Вікторія. Теорії комунікації: короткий огляд.....	128
Негодченко Ольга. Василь Стус – символ боротьби за свободу та права людини.....	133
Садикіна Ксенія. Шляхи розвитку професіоналізму майбутніх учителів в умовах нової української школи	139
Самарець Вадим. Postmodern and Metamodern Irony as a Literary Tool in Native American Literature.....	143
Соловійова Вікторія. Вкрадені імена Росією. Ілля Рєпін.....	146
Степанченко Вадим. Туризм і сьогодення – культура та безпека.....	148
Чичеріна Карина. Етичні аспекти використання штучного інтелекту	151
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	154

Список використаних джерел

1. Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В. Психологія мовлення і психолінгвістика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За заг. ред. Л. О. Калмикової. Київ: Переяслав-Хмельницький педагогічний інститут, в-во «Фенікс», 2008. 245 с.
2. Куранова С.І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ: в-во «Академія», 2019. 208 с.

КУЛЬТУРА МОВИ І КІМАТИКА – ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ НА БАЗІ ФІЗИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Ліана КВІТИНСЬКА

викладач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

«І засурмили в труби, народ вигукував гучним голосом, і від цього обвалилася стіна щент, і військо увійшло до міста, і взяли місто».
Септуагінта (збірник перекладів Танаха)

Тези направлені на обґрунтування важливості культури мови а також для того, щоб продемонструвати, як культура мови впливає на біологію людини, зокрема, на її здоров'я на базі останніх досліджень у сфері технічних наук, зокрема кіматики та хвильової фізики у цілому. Автор посилається на досліді, де чітко демонструється тісний зв'язок між позитивними висловлюваннями і змінами структури води та біологічних рідин.

Мета тез донести до спільноти важливість культури мови, у першу чергу, щодо її впливу на здоров'я людини, та привернути увагу до цієї проблеми у тому числі, підкреслити важливість пропаганди культури мови та її розвитку у навчальних закладах та масмедіа.

XX і XXI століття ознаменувалися бурхливим розвитком науки і техніки, зокрема точних наук – метематики і фізики, що, своєю чергою, вплинуло на розуміння різних процесів у гуманітарних науках, зокрема, у лінгвістиці. Нові технологічні можливості дозволили вченим детальніше вивчити як макропроцеси, процеси у всесвіті у цілому, так і мікропроцеси, у тому числі,

біологічні процеси. У цей період виникає багато окремих наук, таких, наприклад, як кіматика.

Кіматика (від грецького «хвиля») – вивчає фізичні ефекти звукових хвиль, як підмножину вібраційних модальних явищ. Сфери застосування хвильової фізики різноманітні. Вивчення хвильових явищ було надзвичайно важливо, як з точки зору вирішення актуальних практичних завдань, так і в плані теоретичних досліджень. Достатньо вказати, наприклад, на те, що питання поширення радіохвиль вкрай важливі для проєктування та експлуатації сучасних систем зв'язку, не кажучи вже про різні види зброї.

На думку багатьох вчених – одне з найбільш сенсаційних відкриттів, зроблених на межі тисячоліть, присвячене пам'яті води. Це відкриття стало істотним етапом у проведенні цілого ряду досліджень у цьому напрямку у різних країнах. Складність цих досліджень посилюється тим, що вони знаходяться на стику трьох наук: фізики, хімії та біології.

Вчені у багатьох країнах досліджували вплив людей на властивості води. Дуже цікаві експерименти були неодноразово повторені у різних куточках планети і різними вченими. Загальновідомо, що людина складається з води на 70%. Таким чином, в організмі людини будь-які структури утворені за допомогою води. Вода має кристалічну структуру, ця кристалічна структура складається із кластерів (велика група молекул). Один із експериментів складався з того, що воді говорили різні слова, після чого її заморозували і дивилися на структуру. Виявилося, що негативні фрази та слова формують великі кластери або взагалі їх не створюють, а позитивні, красиві слова та фрази створюють дрібні, напружені кластери. Таким чином, слова із позитивною спрямованістю завжди показують красиву структуру. Загалом дослідження показали, що чутливість інформаційної системи води виявилася настільки високою, що здатна відчувати вплив як тих чи інших польових впливів, так і форм навколишніх предметів, впливу людських емоцій і думок. У цих дослідженнях після того, як воду піддавали різним впливам, потім її

структурували і після цього отримували зображення цих структур за допомогою контрастно-фазового мікроскопа. Вчені зробили припущення, що все сказане мовою, всі слова здатні до викривлення простору – заломлення (дифракції), накладення (інтерференції), дисперсії.

Найбільш за все відомі публікації стосовно таких досліджень, про пам'ять води, які опубліковані японським дослідником Емото Массару, які він виклав у своїй книзі «Послання води» (2002 р.).

Дослідження, присвячені пам'яті води, продовжуються у багатьох країнах світу. Для більшої достовірності дослідження проводять на базі мінімум трьох фізико-хімічних методів – рефрактометрії, високоефективної рідинної хроматографії та протонного магнітного резонансу.

Висновки: 1) останні дослідження у сфері точних наук, зокрема хвильової фізики наочно показали необхідність і користь культури мови; 2) необхідно розвивати та впроваджувати культуру мови не тільки у вищій школі, але починаючи із середньої школи; 3) необхідно пояснювати населенню у доступній формі (масмедіа, фільми, інтернет, підкасти та іншими засобами) важливість культури мови, принаймні для здоров'я; 4) звернути увагу на виклики і небезпеки (позитивні та негативні сторони), які пов'язані з розвитком нових технологій на базі хвильової фізики; 5) оскільки нові продукти/методики часто утворюються на стику різних наук, то тема використання хвильових процесів у лінгвістиці вимагає ретельного вивчення.

Список використаних джерел

1. Jenny, Hans. *Cymatics, The Study of Wave Phenomena: Combined volumes One and Two*. Newmarket, NH Macromedia Publishing, 2001.
2. Segen, Joseph C. *The Dictionary of Alternative & Complementary Medicine: Subjective health care viewed with an objective eye*. BookBaby, 2010. 500 p.
3. Misseroni, D. *Cymatics for the cloaking of flexural vibrations in a structured plate*. D. Misseroni, D. J. Colquitt, A. B. Movchan ... [et al.]. *Scientific Reports*. 2016. № 6 (12 April).
4. Jenny, Hans (February 2024). *Cymatics: A Study of Wave Phenomena & Vibration* (5th ed.). United States: MACROmedia Publishing.

5. URL:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%96%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8_%D0%A5%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D1%96

6. URL:

https://www.google.com/search?sca_esv=bf57e34bd36a264a&rlz=1C1CAFA_enUA960UA960&q=%D1%8F%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8B%D0%B9+%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%BB+%D1%83%D0%B7%D0%BE%D1%80%D1%8B+%D0%BD%D0%B0+%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B5&tbm=vid&source=lnms&prmd=ivsnbmtz&sa=X&ved=2ahUKEwjRtLigtbyGAxUBgv0HHYi-DK4Q0pQJegQICxAB&biw=1024&bih=651&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:706fb762,vid:2scSCv0pN_k,st:0

КОМУНІКАЦІЯ ТА ЇЇ ВИДИ

Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Комунікація неодноразово була об'єктом дослідження науковців в Україні та за кордоном, серед яких можна відзначити праці: Ф. Бацевича, Д. Баранника, А. Ішмуратова, Г. Почепцова, І. Слісаренко, Т. Ковалевської, Є. Бистрицького, Р. Зимовця, С. Пролєєва, Т. Попової, В. Ліпкана та інших. Її розглядають у процесі застосування в соціології, психології, медицині, менеджменті тощо. І можна іноді зазначити, що тема є вивчена, узагальнена, відповіді – сформовані і чіткі, проте давайте спробуємо подивитися на комунікацію та її види під іншим кутом. Сприймемо види комунікації через способи її реалізації. Візьмемо за основу, що «комунікація як універсальний чинник взаємозв'язку набуває статусу носія апріорної умови колективного порозуміння, що поєднує людей» [1].

Тоді ми можемо аналізувати *комунікацію у поєднанні зі стилями уявлень спільнот* і розглядати її через призму міркувань щодо походження і поширення націоналізму, формування і створення націй, національних процесів у

